

Sosyal Girişimcilik Toplantısı

16 Ocak 2013, TÜSEV Karaköy Ofisi

TÜSEV, Türkiye’de sosyal girişimcilik alanında faaliyet gösteren kurumları bir araya getirmek ve sosyal girişimciliğin desteklenmesi için yapılan çalışmalar hakkında bilgi paylaşımını sağlamak amacıyla 16 Ocak’ta Sosyal Girişimcilik Toplantısını düzenlemiştir. Toplantıda, sosyal girişimciliği tanıtmak ve desteklemek için yapılan faaliyetler ve devam eden ihtiyaçların yanı sıra ortak çalışmalar için önerilerde de bulunuldu. Toplantıda edinilen bilgiler ve katılımcıların görüşleri, TÜSEV’in 2010 yılında yayınladığı [Sosyal Girişimler ve Türkiye: İhtiyaç Analizi Raporu](#)’nun güncellemesi için de kullanılacaktır.

İhtiyaçlar

Katılımcılar faaliyet gösterdikleri alanları paylaşırken (metnin sonunda bulunan faaliyet tablosunu inceleyebilirsiniz), bir yandan da sosyal girişimcilik alanında karşılaştıkları ve sosyal girişimciliğin gelişmesi için üzerinde çalışması gereken konu ve ihtiyaçları dile getirdiler. Bu ihtiyaçların giderilmesi için ortak çalışmalar yürütülmesi sosyal girişimcilik modelinin yaygınlaştırılmasına katkıda bulunacağı düşünülmektedir.

- **Kavram Karmaşası:** Türkiye dahil olmak üzere dünyada sosyal girişimciliğin tanımlanması hususunda farklı görüşler yer almaktadır. Farklı tanımlamalar, farklı sosyal girişim modellerine öncülük etse de Türkiye’de bir kavram karmaşasına yol açmaktadır. Katılımcıların bir bölümü ortak bir sosyal girişimcilik tanımının geliştirilmesinin önemine işaret etmiştir.
- **Kamu Kuruluşlarıyla İlişkiler:** Son yıllarda Kamu kuruluşlarının sosyal girişimciliğe gösterdiği ilgiye artış gözlemlenmektedir. Bakanlıkların gösterdiği bu ilgi kapsamında sosyal girişim alanında gelişmeler yaşanacağı öngörülmektedir. Katılımcılar TÜSEV’in bu alanda yürüttüğü çalışmalara devam etmesini ve grup içinde bilgilendirmeler yapılmasını önermiştir.
- **Yasal ve Mali Mevzuat:** Birçok sosyal girişimci işletmelerini kurma noktasında yasal ve mali mevzuattan kaynaklanan zorluklarla karşılaştıklarını dile getirmektedir. Mevzuatın iyileştirilmesi için savunculuk çalışmalarının devam etmesi ve sosyal girişimcilik alanında çalışan kuruluşların ortak önerilerinin hazırlanması ve kamuya iletilmesinin gerekliliği belirtilmiştir.
- **İş Kurma Eğitimleri:** Sosyal girişimler için düzenlenen seminer ve eğitimlerde iş kurulması aşamasında teknik ve pratik bilgilerin eksikliği göze çarpmakta ve bu yönde bir ihtiyaç gözlemlenmektedir.
- **Sosyal Girişim Örneklerin Sayısının Artması:** Ülkemizde sosyal girişimcilik modeli son yıllarda ilgi çekmeye başlasa da, örnek olarak sunulabilecek başarılı işletmelerin kısıtlı olması sorun teşkil etmektedir. Eğitimler, yarışmalar ve bilgilendirme toplantılarının bu sayısının artmasına olanak sağlaması beklense de bu alana yönelik tamamlayıcı çalışmaların gerekliliği görülmektedir.
- **Sürdürülebilirlik:** Her yıl birçok sosyal girişim projesi yarışmalara katılmakta ve fon sahibi olmaktadır. Ancak yarışma sürecinin tamamlanmasının ardından sosyal girişimcilere yönelik desteklerin bulunmadığı görülmektedir. Bu durum sosyal girişimcilerin fikir aşamasından ileriye gitmekte zorlanmasına, sosyal girişimlerin finansal getirisi ve sürdürülebilirliği konusunda soru işaretleri oluşmasına neden olmaktadır. Aynı şekilde yarışmalardan alınan fonların da sürdürülebilir bir yapı kurulmasına olanak sağlayacak şekilde değerlendirilmesi önem kazanmaktadır.

Öneriler

Katılımcıların sosyal girişimcilik alanında yapılan çalışmalardan edindikleri tecrübeler ve yapılan faaliyetlerin ışığında, sosyal girişimciliğin desteklenmesi ve geliştirilmesi için aşağıdaki önerileri paylaşmıştır:

- **Tanımlama:** Belirli bir tanımlamaya sahip olmayan sosyal girişimcilik kavramı ortak bir tanıma kavuşması gerekmektedir. İstisare ile elde edilecek bir tanımlama modelin geniş kitlelerce tanınmasına da önayak olacaktır. Bu kapsamda “sosyal girişim” ve “sivil toplum kuruluşu” gibi tanımlamalar arasındaki farklar da anlatılmalıdır.

TÜSEV: Sosyal girişimcilik tanımı konusundaki çalışmalar TÜSEV’in ev sahipliği yaptığı çeşitli toplantılarda gündeme getirilmiş ve tüm dünyada konuyla ilgili farklı yorum ve yaklaşımların olduğu görülmüştür. TÜSEV, sosyal girişimleri aşağıdaki şekilde tanımlamaktadır:

- Sosyal bir amaçla kurulur ve faaliyet gösterir,
- Ekonomik faaliyetler yürütür,
- Elde ettikleri karı sosyal amaçları için kullanır

Sosyal girişimler, çoğunlukla ürün ve hizmetler yaratırken dezavantajlı grupları istihdam eder; sorun ve fırsatları fark etme, doğru değerlendirme, risk alma gibi girişimcilik odaklı bir yaklaşım izler. Bununla birlikte, alanda ‘sosyal girişimcilik’ ve ‘sosyal girişimci’ tanımları da bulunmaktadır. TÜSEV, tanım konusundaki eksikliğin kavram kargaşasına sebebiyet verebildiğini düşünmekte (sosyal girişim vs. STK vb.) fakat tanım çerçevesinde yapılan tartışmaların verimliliğini de sorgulamaktadır.

- **Sosyal Girişim Desteklerinin Yapısı:** Sosyal girişimcilik yarışmalarına veya eğitimlerine katılan adayların, geçtikleri eğitim sürecini tamlamadıktan sonra devam eden ihtiyaçlarına (yatırım, iş kurma vs.) yönelik destekler bulunmadığı görülmektedir. Bu konunun ciddi bir ihtiyaç olduğu düşünülmekte ve var olan desteklerin bu süreci de kapsayacak şekilde ele alınması önerilmektedir.
- **Yatırımcı destekleri:** Yukarıda yer alan tablo kamu ve özel sektörün sosyal girişimcilik konusuyla daha yakından ilgilenmeye başladığını ve yakın gelecekte çeşitli finansman desteklerinin söz konusu olacağına işaret etmektedir. Bununla birlikte finansman kaynaklarına erişim ve sürdürülebilirlik sosyal girişimciliğin gelişmesinde önemini korumaktadır.
- **Sosyal Girişim Örneklerinin Artması ve Etki Analizi:** Aralarında eğitim ve yarışmaların da yer aldığı destek mekanizmaları ile Türkiye’deki sosyal girişim örneklerinin artacağı düşünülmektedir. Sosyal girişimciliğin farklı araçlar üzerinden tanıtılmaya devam edilmesi de önemli görülen bir diğer konudur. Bununla birlikte var olan örneklerin sosyal ve ekonomik etkilerinin ölçülmesi de önem kazanmaktadır. Destek programlarının sayısında görülen artışla birlikte sosyal etki analizi konusunun daha fazla önem kazanacağı düşünülmektedir.

TÜSEV: Mart ayı içinde İngiltere’den bir uzmanın da katılımıyla sosyal girişimler için sosyal etki analizi yöntemlerinin tartışılacağı bir seminere ev sahipliği yapacaktır. Bu seminerde sosyal etki analizi için kullanılan farklı yöntemler sosyal girişimlerle yapılan uygulamalar üzerinden tartışılacaktır.

- **Kısa Politika Notları:** Belirli aralıklarda çıkarılacak kısa politika notları sosyal girişimcilik alanında fikirlerin üremesine ve tartışılmasına zemin hazırlayacağı düşünülmektedir.

TÜSEV: TÜSEV'in yasal ve mali mevzuat, kamu ilişkileri & destekleri, özel sektör desteklerine yönelik değerlendirme ve önerilerine politika belgelerinde ([Yasal ve Mali Altyapı Politika Belgesi](#), [Kamu Mali Desteği Politika Belgesi](#) ve [Özel Sektör Mali Desteği Politika Belgesi](#)) yer verilmektedir. Bununla birlikte devam eden savunuculuk çalışmaları aylık yayınlanan Sosyal Girişim bültenleriyle duyurulmaya devam edecektir.

- **Tanıtım/Çalışma Grubu Kurulması:** Gerek kamuyla diyalog kurulduğunda, gerekse özel sektörle bir araya gelindiğinde sosyal girişimcilik konusunda ortak bir çerçevede ilerlemek için bir çalışma grubu kurulması uzun dönemde fayda sağlayabilir. Öncelikli olarak sosyal girişimciliğin desteklemesi konusunda çalışan kişi ve kuruluşlardan oluşacak bu grubun belirli dönemlerde bir araya gelerek birlikte çalışması ve ortak öneriler hazırlaması gelecekte yapılan çalışmaların daha sistematik ve etkili şekilde yürütmesine olanak sağlayacaktır.

TÜSEV: Daha önce hazırlanan rapor ve belgelerde sosyal girişimcilik alanında çalışan kişi ve kuruluşların görüşlerine danışılarak çalışmalar yapılmıştır. Bununla birlikte oluşturulacak grubun çeşitli konu başlıkları etrafında düzenli (3 ayda 1 yapılması önerilmektedir) toplantılar düzenlemesi konusunda talep olması durumunda TÜSEV bu toplantılara ev sahipliği yapabilecektir. Konuyla ilgili önerilerinizi bizimle paylaşmanızı rica ederiz.

Katılımcılar

Değerli görüşleriyle toplantının gerçekleşmesini sağlayan kurumlara ve temsilcilere teşekkür ederiz.

Anja Koenig – İstanbul Politikalar Merkezi

Ayla Göksel – Özyeğin Vakfı

Ayşegül Ekmekçi - TÜSEV

Başak Ersen -TÜSEV

Başak Saral – Habitat

İnanç Mısırlıoğlu -TÜSEV

James Halliday – Koç Üniversitesi

Jason Lau – Özyeğin Üniversitesi

Liana Varon - TÜSEV

Matthias Scheffelmeir – Ashoka

Mehru Aygül – TACSO

Neha Çaylan – Ege'de Atölye

Selim Güven – Anadolu Vakfı

Semanur Karaman - TÜSEV

Serdar Apaydın – Bilgi Üniversitesi

Serra Titiz – Mikado

Suat Özçağdaş – Sosyal İnovasyon Merkezi

Yeliz Çelebi – Habitat

Zeynep Delen – Ege'de Atölye

Zeynep Meydanoğlu – Ashoka

Faaliyet Alanları

Kurumların faaliyet gösterdiği alanlar aşağıdaki tabloda yer almıştır.

*: TÜSEV: 2013 yılı içinde çeşitli tematik seminerler ev sahipliği yapacaktır. Mart ayında Sosyal Etki Analizi üzerine bir seminer düzenlenmesi planlanmaktadır.
 ***: Planlama veya Hazırlık aşamasında olan proje ve programlar

Araştırma	Eğitim/ Danışmanlık	İnkübasyon	Seminerler	Yarışmalar	Savunuculuk Çalışmaları	Uluslararası İlişkiler	Mali Destek
TÜSEV: Sosyal Girişimler İhtiyaç Analizi Raporu (güncellenecektir)	***Habitat: Uluslararası Girişimcilik Merkezi altında sosyal girişim bileşeni	Özyeğin Üniversitesi, TOG ve JP Morgan ortaklığı	*TÜSEV	Koç Üniversitesi: Uluslararası Sosyal Girişimcilik Yarışması	Girişimcilik Konseyi ve Uluslararası Girişimcilik Strateji ve Eylem Planı içinde sosyal girişimciliğe yer verilmesi için çalışmalar	İstanbul Politikalar Merkezi/Anja Koenig: Proje kapsamında Türk diasporasının rolü	Özyeğin Üniversitesi, TOG ve JP Morgan ortaklığı ile 6 sosyal girişimciye destek sağlanması
İstanbul Politikalar Merkezi/Anja Koenig tarafından yürütülen "Türkiye'de Etki Yatırımı: Mevcut Durum ve Politika Önerileri Araştırma" Projesi	Özyeğin Üniversitesi: Hızlandırılmış Sosyal Girişim Eğitimi		Özyeğin Üniversitesi	Bilgi Genç Sosyal Girişimci Ödülleri	KOSGEB: Sosyal girişimciliğin desteklenmesi ve KOSGEB& Ajanslar Koordinasyonunun sağlanması	Ashoka Network	Koç Üniversitesi Sosyal Girişimcilik Yarışması: Kazanan 10 yarışmacı için 50,000 dolar ödül
***Koç Üniversitesi: Sosyal Etki Ölçümü üzerine araştırmalar planlanmaktadır	Koç Üniversitesi: Uluslararası Sosyal Girişimcilik Yarışması		Sosyal İnovasyon Merkezi tarafından düzenlenen aylık seminerler ***Sosyal İnovasyon Merkezi Sosyal İnovasyon Kongresi	TOG & Master Card Genç Fikir Projesi	TÜSEV: Yasal ve Mali Mevzuat, Kamu Mali Desteği ve Özel Sektör politika belgeleri	TÜSEV: CIVICUS ve diğer uluslararası platformlarda sosyal girişimcilik sunumları	TOG & Master Card Genç Fikir Projesi
Ashoka Üyeleri İhtiyaç Analizi ve Ashoka Etki Analizi	Mikado: Özel sektör, STKlar, ve Sosyal inovasyon için danışmanlık.			Özyeğin Üniversitesi, TOG ve JP Morgan ortaklığı	Kalkınma Bakanlığı ve Ajanslar: Destek programıyla ilgili gelişmelerin takibi		***TACSO: Açılması söz konusu olabilecek AB fonlarının takibi

Araştırma	Eğitim/ Danışmanlık	İnkübasyon	Seminerler	Yarışmalar	Savunuculuk Çalışmaları	Uluslararası İlişkiler	Mali Destek
	Ashoka: Üyeler için yasal, mali, iletişim ve strateji danışmanlığı			Ashoka: Changemakers.com online SG yarışmaları	Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı'nın sosyal girişimciliği desteklemesi söz konusu mu?		Ashoka: Fellowlar için 3 yıllık mali destek
	Ashoka: Changemakerxchange katılımcısı genç sosyal girişimciler için danışmanlık hizmetleri				Ulusal Ajans: verilen eğitimlerin kapsamı konusunda bilgi edinilmesi		Ashoka changemakerxchange küçük hibe programı
	Sosyal İnovasyon Merkezi						
	KHAS Üniversitesi Sertifika Programı						
	Sabancı Üniversitesi Seçmeli SG Dersi						
	Özyeğin Üniversitesi Seçmeli SG Dersi						
	TOG & Master Card Genç Fikir Projesi						
	Bilgi Üniversitesi Genç Sosyal Girişimciler Yarışması finalistleri için SIM ortaklığı ile eğitim ve danışmanlık						
	Sabancı Üniversitesi & Mikado & Ashoka: INSEAD Sosyal Girişimcilik Eğitim Programı						

